

ENSIMMÄINEN SORTOKAUSI 1899-1905

Helmikuun
manifesti

Asevelvollisuuslaki

Bobrikov
diktaattoriksi

Suur-
lakko

1899

1901

1904 1905

Suuri adressi
Myöntyväi-
syyssuunta
Perustuslailliset
Aktivistit

Kutsuntalakkoja

Bobrikovin
murha

Marraskuun
manifesti

*1. sortokausi päättyi
1906 yksikamarinen eduskunta*

VENÄLÄISTÄMINEN PÄÄTTYY

(toistaiseksi)

■ Venäjän sisäiset ongelmat:

■ tappio Japanille 1905

→ mellakat, terrori, väkivaltaisuudet

■ yleislakko Venäjällä 1905

→ perustuslaki, lainsäädäntö duumalle

■ lakkoilu leviää myös Suomeen

→ Suurlakko 1905 !!!

Pedanet-tehtävät Suurlakosta

Suurlakko 1905. Lue liitteenä olevat dokumentit. Vastaa pedanettiin:

1. Miten lakko Voionmaan kuvauksen perusteella koettiin? (Liite 1.)
2. Miksi Mäkelin oli pettynyt lakon saavutuksiin? (Liite 1.)
3. Tee lista vaatimuksista (n. viisi), joita "Punaisessa julistuksessa" esitettiin. (Liite 2.)
4. Pohdi, mikä merkitys suurlakolla ja eduskuntauudistuksella oli Suomelle? Ei tarvitse vastata kirjallisesti.

Mielipiteitä lakosta

- **Voionmaa: Suorastaan ihannoi! Kuvasi lakkoa onnistuneeksi "riemuvoitoksi". Sortovalta kukistui!**
- Kansanedustaja, historian professori
- **Mäkelin: Aluksi isänmaallinen lakko muuttui luokkataisteluksi (ennakoi jo sisällissotaa!). Työväki näytti voimansa!**
- Kansanedustaja, toimittaja, sosialisti

Lue ”Punainen julistus” → Listaa siinä esitetyt vaatimukset:

1. Vanhan hallituksen erottava.
2. Väliaikainen hallitus valittava suljetulla, yleisellä ja yhtäläisellä äänioikeudella.
3. Kansalliskokous kutsuttava koolle.
4. Täydellinen itsehallinto- ja lainsäädäntöoikeus.
5. Kokoontumis- ja yhdistymisoikeus sekä sananvapaus.

SUURLAKKO 1905*

- koko yhteiskunta lamaantuu, myös venäläiset varuskunnat
- Aluksi Suomi yhdessä rintamassa → autonomia

■ Suomi jakautuu:

PORVARIT:

§ lailliset olot takaisin

§ valtiopäivät koolle (säädýt)

→ uusi valtiopäiväjärjestys

→ vaalilaki

TYÖVÄENLIKE:

vallankumous

 kansankokous

→ perustuslaki

→ eduskunta vaaleilla

Julistuskirja Suomen kansalle.

Ranjan etuja ja oikeuksia valmistamaan valittu komitea esittää kokouksen hyväksyttäväksi seuraavat ponnet:

1: fjt. a) Ne turjat matelijat, jotka menäissään wirtamaita potturoiden owat omistuneet pääjemään kotimaiseen hallitsemme jäseniksi, ja jotka, muodostaessaan tuon hallituksen, owat häpeällisesti polkeneet ei ainoastaan laiteja vaan vieläpä kansan pöyhimpä eikensuhtutuksia, eroitot heti toimeen.

5) Erotetun hallituksen tilalle valittiin Heijingin ajustaat valtiollaisen hallituksen jollaisista miehistä, joita tietämättä tunnoittavat lattia ja oikeutta, joille iänmuunnin suuri asia on talis ja joilla on, mikäli mahdollista, koto lausan luotamus.

Walisjeminen toimittotakson suljetulla äänestyskellä, johon äänestyskseen oikeutettuja osaa ottamaan olkoot kaikki 21 vuotta täyttäneet pääkaupungin asukkaat suljuneeseen kirkkoon. Kullakin walisijalla olleita ainoastaan 1 ääni. Kaupungin Raatteenatti ruhtinaan heti walisijalimiin.

c) Näin voimme nähdä hallituksen ensimmäiseksi tekemänsä aloituksen kansallistalouden toteuttamiseksi, jota ennen aloitti valtiollisen hallituksen rokotus myöntämällä jollakin uudesta uudesta...
...jota suuremmissa määrässä täydennettiin kansan tarpeita; sen...
...jolla on hallituksella täysi varojen käyttöoikeus kaikissa sen...
...hallituksen alaisuudessa, joiden tarkoituksena on maan tilaisten tiete...
...hallituksen toimien. Hallituksen kaikki toimintatavat olivat...
...hallituksen toimien, ja on se toimintatavan tilinpidollinen kan...
...hallitukselle.

2:ffi. Koska etuoikeutetut luokat eri tahoilla maasta näyttyvät näinä päivinä innoittavasti paubaraan edustamaan tofoon-
tutunutta, julistaa professoriaatti, ettei se voi missään tapauk-
seja kumoajia jollaisia edustunutta, joka on pantu tofoon n-
tujen valtiopäiväjärjestyksen mukaan. Jos luottoedustunutta
totea maroitustotea luokitella tutjuttan tofoon, toteotetaan maan
tofootit ja ajotaja emoitetaan luoffaan miekin, että mypistän

4:ffi. Käysläntöön joutumattaan ehdottoman kansalaisvapauden periaatteet maadimme me;

a) Kansalaisten kotoontuminen, neuvottelemaan yhteisiä asioita, olloin lähtä lähtä esteiden. Pöytäkirjasta viroista naimen, waikka oljien waan muodollista laatu, lähtöä jollista:

[illegible][illegible]

Tampereella 1 p. marrask. 1905.
Edellä mainitun komitean esittama valiohjelma:
Pääjohtaja: **Dr. J. Wäselin.**
Kokouksen puolesta: **Seur. Salin.** Kirjuri: **Heikki Lindroos.**
Terveystoimikunta: **Siiri Lemberg.** Historio: **Rosonen.**

SUURLAKKO 1905*

■ MARRASKUUN MANIFESTI (1905)

■ Suurlakon merkitys!

- Venäläistäminen päättyi

- Eduskuntaudistus

→ Sääty-yhteiskunta loppui

- Työväestö näytti voimansa

- SDP:n jäsenmäärä kasvoi

- Työväenkaartien perustaminen (myös suojeluskunnat)

- Työväenkulttuurin synty

VALTIOPÄIVÄUUDISTUS

- yksikamarinen eduskunta
- yleinen ja yhtäläinen äänioikeus + vaalikelpoisuus
- äänioikeutettujen määrä kasvoi kymmenkertaiseksi!
 - 126 000:sta yli 1,2 miljoonaan!!!
 - myös naiset saivat asettua ehdolle!
- säännölliset valtiopäivät vuosittain
- Uusia puolueita! (s. 47-48)
- ensimmäinen uusi eduskunta v. 1907 (200 jäs.)

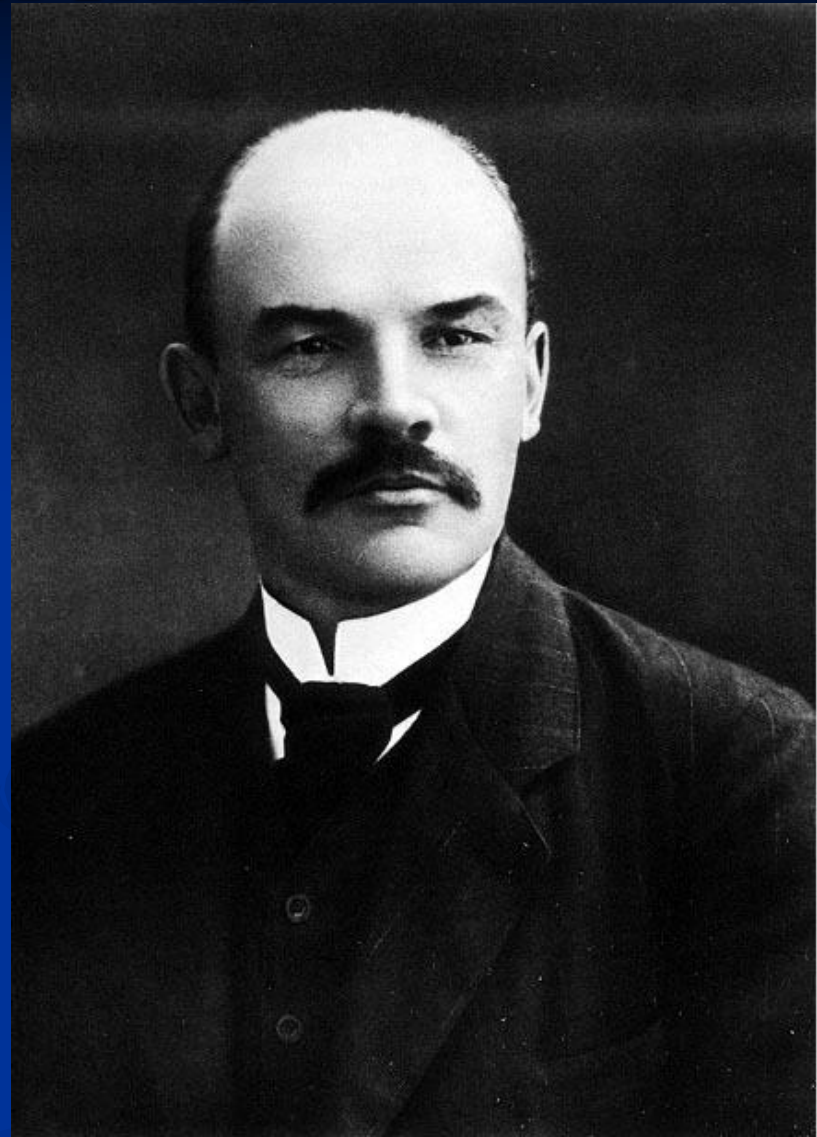
ENSIMMÄISTEN EDUSKUNTAVAALIEN PUOLUEET JA TULOS

Puolue	Luonnehdinta	Kansanedustajien määrä
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (SDP)	työväen asiaa ajava puolue, halusi parannuksia työväen asemaan niin kaupungeissa kuin maaseudullakin	80
Suomalainen Puolue	ajoi suomen kielen aseman parantamista, suhtautui myötäillen venäläistämiseen	59
Nuorsuomalainen Puolue	Suomalaisesta puolueesta irtautunut haara, suhtautui venäläistämiseen kriittisesti (perustuslaillisuus)	26
Ruotsalainen kansanpuolue	puolusti ruotsin kielen asemaa Suomessa, suhtautui venäläistämiseen kriittisesti (perustuslaillisuus)	24
Maalaisliitto	ajoi itsenäisten talonpoikien etua ja halusi parantaa maaseudun väestön asemaa	9
Kristillinen työväenliitto	SDP:stä irtautunut haara, joka ei pitänyt SDP:n kriittisestä suhtautumisesta kristinuskoon	2

VENÄLÄISTÄMINEN ALKAA TAAS →

■ Kurin palautus Venäjällä v. 1905 jälkeen

- ulkosuhteet kuntoon (Ranska, Englanti)
- oppositio vaiennettiin –
toisinajattelijat ”maan alle” tai
ulkomaille pakoon
- duuma hajotettiin, nationalistit
valtaan
- kansanedustajien valtaa
vähennettiin

2. Sortokausi = kurinpalautus Suomessa*

■ 1910 yleisvaltakunnalliset lait duumalle

■ Suomea koskevat lait Venäjän ministerineuvostolle

→ **Suomen eduskunnalle lausunto-oikeus** → eduskunta vastusti, jolloin se hajotettiin (eduskuntavaalit lähes joka vuosi I MS:aan asti)

■ 1909 ”sapelisenaatti” (=venäläisiä upseereita)

- 1912 yhdenvertaisuuslaki → venäläisille kansalaisoikeudet

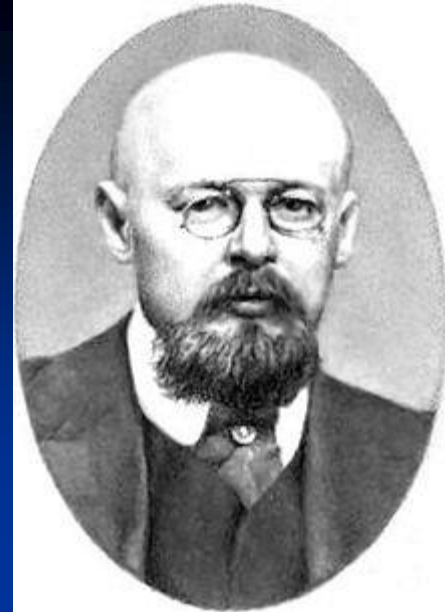
■ Virkojen venäläistäminen

■ senaatin talousosaston johtaja, ministerivaltiosihteeri, prokuraattori

■ 1914 suuri venäläistämisohjelma!

■ **Suomi osaksi Venäjää...jäi kesken**

V. Puriškevitš:
"Finis Finlandiae"
"Minua oikeammalla
on vain seinä!"

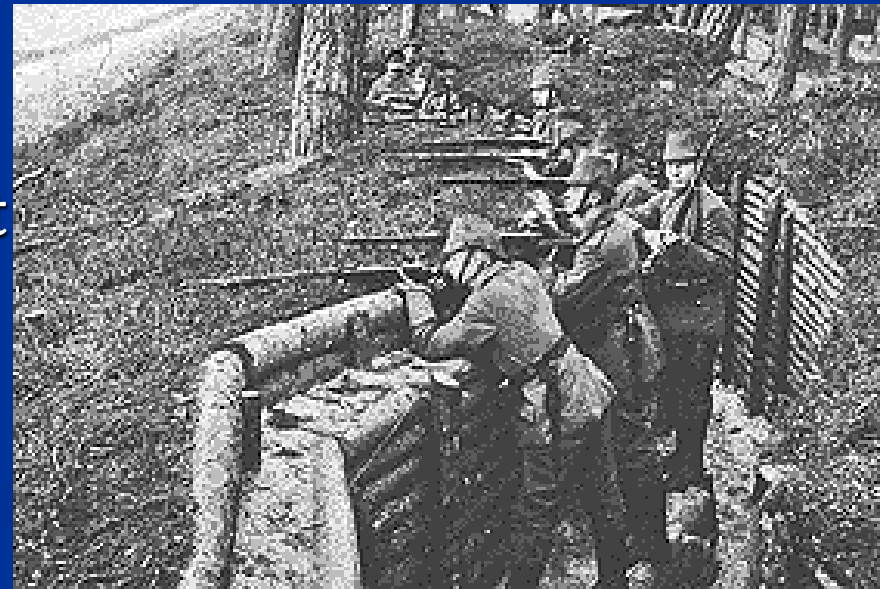
Finis Finlandiae! Puriškevitš: »Puh,
nyt hän on säkissä. Työntö vain, ja
hän vaipuu Venäjän helmaan.»

Eric Vasström, »Fyren» 1910

ITSENÄISTYMISSAJATUS HERÄÄ

I MS:n vaikutukset;

- sotatila Suomeen
- kansalaisvapauksia rajoitettiin
- sensuuri
- ulkomaankauppa vaikeutuu
 - + linnoitustyöt
 - + Venäjän tarviketilaukset

ITSENÄISTYMISAJATUS HERÄÄ

- sodan varjossa irti Venäjästä
- apua Venäjän vihollisilta,
Saksan intressit
- aktivistit: ”Vapaussoita
aloitettava”
 - jääkäreiden koulutus
Saksassa alkaa 1915

Jääkärin tie

Juho Kustaa Mattilan vaimo Kortesselmeltä Saksaan ja takaisin kotiin kuvas myös monien muiden nuorten miesten matkaa Jämskiksi.

© 2000 Blackwell Science Ltd
Journal of Internal Medicine 247: 111–117

Findings

Like 600 patients
at Progenics.

[illegible]

Lopputunti + kotiin: Tehtävä 4

- Tee aikajana/käsitekartta vuoden 1917 tärkeistä tapahtumista Suomessa ja Venäjällä (s. 48-50)

—Sijoita siihen ainakin sanat:

- Valtalaki, väliaikainen hallitus, Venäjä tunnustaa Suomen, itsenäistymisjulistus, lokakuun vallankumous, yleislakko, julistus korkeimman vallan käyttäjäksi, helmikuun vallankumous

→ Miten ja missä olosuhteissa Suomi itsenäistyi?

Tehtävän 4 vastaukset

Tee **aikajana/käsitekartta** vuoden 1917 tärkeistä tapahtumista Suomessa ja Venäjällä (s. 48-50)

1. helmikuun vallankumous
2. väliaikainen hallitus
3. valtalaki
4. lokakuun vallankumous
5. yleislakko
6. julistus korkeimman vallan käyttäjäksi
7. itsenäistymisjulistus
8. Venäjä tunnustaa Suomen

SUOMI

2. Suomen valtiolliseen asemaan ei muutoksia, mutta autonomia palautetaan.

3. Valtalaki: sos.dem. eduskunta ottaa vallan. **Bolševikkien tuki.**
5. Väliaikainen hallitus hajottaa Suomen eduskunnan.

6. Uudet eduskuntavaalit
→ **porvarienemmistö (108-92).**
Suhtautuminen Venäjään muuttuu.

8. Yleislakko "Me vaadimme" – ohjelma. Porvarillinen eduskunta julistautuu korkeimman vallan käyttäjäksi.

4.12. 1917: Kaksi esitystä itsenäistymisestä äänestys (miksi?!!)
→ porvarien ehdotus voitti 100-88.

9. → Itsenäisyysjulistus 6.12.1917.

maaliskuu

heinäkuu

lokakuu/
marraskuu

marraskuu

joulukuu

VENÄJÄ

1. Helmikuun vallankumous: keisari syöstään vallasta, tilalle **väliaikainen hallitus.**

4. Bolševikkien vallankumous-yritys epäonnistuu, Lenin pakenee Suomeen.

7. Lokakuun bolsevikki-vallankumous (25.10. / 7.11.)

→ kommunistit valtaan.
Suhtautuminen Suomeen muuttuu

10. Bolsevikit tunnustavat Suomen itsenäisyyden 31.12.1917.
Miksi? → Toivovat vallankumousta myös Suomessa.

Laki

Suomen korkeimman valtiovallan käyttämisestä

Täten säädetään: Kun hallitsijan oikeudet ovat lakanneet, olkoon Suomen Eduskunnan päätöksen mukaisesti voimassa seuraavaa:

1 §.

Suomen eduskunta yksin päättää, vahvistaa ja voimaantantavaksi määrää kaikki Suomen lait, myöskin valtiotaloutta verotusta ja tulliasioita koskevat. Eduskunta lopullisesti päättää myös kaikkien muiden Suomen asiain ratkaisusta, jotka keisari ja suuriruhtinas tätä ennen voimassa olleiden säännösten mukaan on ratkaissut.

Mitä tässä laissa säädetään, ei koske ulkopolitiikan asioita, ei myöskään sotilaslainsäädäntöä ja sotilashallintoa.

2 §.

Eduskunta kokoontuu varsinaisille valtiopäiville ilman erityistä kutsumusta ja päättää, milloin valtiopäivät ovat lopetettavat. Kunnes Suomen uusi hallitusmuoto on säädetty, käyttää Eduskunta oikeutta Valtiopäiväjärjestyksen 18 §:n mukaisesti määrätä uusien vaalien toimittamisesta ja Eduskunnan hajaantumisesta.

3 §.

Eduskunta määrää Suomen toimeenpanevan vallan.

Ylintä toimeenpanovaltaa käyttäköön toistaiseksi Suomen senaatin talousosasto, jonka jäsenet Eduskunta asettaa ja erottaa.

Tänään hyväksymässään, Venäjän Väliaikaiselle hallitukselle osotetussa adressissa on Eduskunta ilmoittanut päättäneensä ja säätäneensä edellä olevan Lain Suomen korkeimman valtiovallan käyttämisestä.

Helsingissä 25 päivänä heinäkuuta 1917.

Taulukko. Puolueiden edustajanpaikat 1907 - 1917 suoritetuissa vaaleissa

	1907	1908	1909	1910	1911	1913	1916	1917
Sos.dem.puolue	80	83	84	86	86	90	103	92
Suomalainen puolue	59	54	48	42	43	38	33	32
Nuorsuomal. puolue	26	27	29	28	28	29	23	24
Kansanpuolue I	-	-	-	-	-	-	-	5
Maalaisliitto	9	9	13	17	16	18	19	26
Ruotsalainen kansanpuolue	24	25	25	26	26	25	21	21
Kristillisen työväen liitto	2	2	1	1	1	0	1	0
Yhteensä	200	200	200	200	200	200	200	200

Puolueiden voimasuhteet **108**
Eduskuntavaaleissa 1906-1917

Suomen Kansalle.

Suomen Eduskunnan istunnossa tänä päivänä on Suomen Senaatti puheenjohtajansa kautta antanut Eduskunnan käsiteltäväksi m. m. ehdotuksen uudeksi hallitusmuodoksi Suomelle. Antaessaan tämän esityksen Eduskunnalle on Senaatin puheenjohtaja Senaatin puolesta lausunut:

Suomen Eduskunta on 15 päivänä viime marraskuuta, nojaten maan Hallitusmuodon 38 §:ään, julistautunut korkeimman valtiovallan haltijaksi sekä sittemmin asettanut maalle hallituksen, joka tärkeimmäksi tehtäväkseen on ottanut Suomen valtiollisen itsenäisyyden toteuttamisen ja turvaamisen. Tämän kautta on Suomen kansa ottanut kohtalonsa omiin käsiinsä, ja nykyiset olot sekä oikeuttavat että velvoittavat sen siihen. Suomen kansa tuntee syvästi, ettei se voi täyttää kansallista ja yleisinhimillistä tehtäväänsä muuten kuin täysin vapaana. Vuosisatainen vapaudenkaipuumme on nyt toteutettava; Suomen kansan on astuttava muiden maailman kansojen rinnalle itsenäisenä kansakuntana.

Tämän päämäärän saavuttamiseksi tarvitaan lähinnä eräitä toimenpiteitä Eduskunnan puolelta. Suomen voimassaoleva Hallitusmuoto, joka on nykyisiin oloihin soveltumaton, vaatii täydellistä uusimista, ja siitä syystä hallitus nyt on Eduskunnan käsiteltäväksi antanut ehdotuksen Suomen hallitusmuodoksi, ehdotuksen, joka on rakennettu sille perusteelle, että Suomi on oleva riippumaton tasavalta. Katsoen siihen, että uuden hallitusmuodon pääperusteet on saatava viipymättä voimaan, on Hallitus samalla antanut esityksen perustuslain säännöksiksi tästä asiasta sekä eräitä muitakin lakiehdotuksia, jotka tarkoittavat tyydyttää kipeimmät uudistustarpeet ennen uuden hallitusmuodon aikaansaamista.

Sama päämäärä vaatii myös toimenpiteitä Hallituksen puolelta. Hallitus on kääntynyt toisten valtojen puoleen saadakseen maamme valtiollisen itsenäisyyden kansainvälisesti tunnustetuksi. Tämä on erityisesti nykyhetkellä sitä välttämättömämpää, kun maan täydellisestä eristäytymisestä aiheutunut vakava asema, nälänhätä ja työttömyys pakottavat Hallitusta asettumaan suoranaisiin väleihin ulkovaltojen kanssa, joiden kiireellinen apu elintarpeiden ja teollisuutta varten välttämättömien tavarain maahan tuomiseksi on meidän ainoa pelastuksemme uhkaavasta nälänhädästä ja teollisuuden pysähtymisestä.

Venäjän kansa on, kukistettuansa tsaarivallan, useampia kertoja ilmoittanut aikovansa suoda Suomen kansalle sen vuosisataiseen sivistyskehitykseen perustuvan oikeuden omien kohtaloittensa määrittämiseen. Ja laajalti yli sodan kaikkien kauhujen on kaikunut ääni, että yhtenä nykyisen maailmansodan tärkeimmistä päämääristä on oleva, ettei yhtäkään kansaa ole vastoin tahtoaan pakotettava olemaan toisesta riippuvaisena. Suomen kansa uskoo, että vapaa Venäjän kansa ja sen perustava kansalliskokous eivät tahdo estää Suomen pyrkimystä astua vapaiden ja riippumattomien kansojen joukkoon. Ja Suomen kansa rohkenee samalla toivoa maailman muiden kansojen tunnustavan, että Suomen kansa riippumattomana ja vapaana paraiten voi työskennellä sen tehtävien toteuttamiseksi, jonka suorittamisella se toivoo ansaitsevänsä itsenäisen sijan maailman sivistyskansojen joukossa.

Samalla kuin Hallitus on tahtonut saattaa nämä sanat kaikkien Suomen kansalaisten tietoon, kääntyy Hallitus kansalaisten, sekä yksityisten että viranomaisten puoleen, hartaasti kehoittaen kutakin kohdastansa, järkkäyttämättömiä noudattamalla järjestystä ja täyttämällä isänmaallisen velvollisuutensa, ponnistamaan kaikki voimansa kansakunnan yhteisen päämäärän saavuttamiseksi tänä ajankohtana, jota tärkeämpää ja ratkaisevampaa ei tähän asti ole Suomen kansan elämässä ollut. Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1917.

Suomen Senaatti:

P. E. SVINHUFVUD.
KYÖSTI KALLIO.
ONNI TALAS.
HEIKKI RENVALL.
ALEXANDER FREY.
O. W. LOUHIVUORI.

E. N. SETÄLÄ.
JALMAR CASTRÉN.
ARTHUR CASTRÉN.
JUHANI ARAJÄRVI.
E. Y. PEHKONEN.

Eduskuntaryhmien ehdotukset

A. E. Rautavaara

Eduskuntaryhmien päätöslauselmaehdotus Suomen itsenäisyyden toteuttamisesta 6. 12. 1917

Porvarillisten eduskuntaryhmien esittämä päätöslauselmaehdotus oli seuraavansisältöinen:

Sen johdosta, että hallitus on tehnyt eduskunnalle esityksen uudeksi hallitusmuodoksi, joka on rakennettu sille pohjalle, että Suomi on riippumaton tasavalta, eduskunta korkeimman valtiovallan haltijana päättää puolestaan hyväksyä tämän periaatteen ja hyväksyä myös, että hallitus, saattaakseen Suomen valtiollisen itsenäisyyden tunnustetuksi, ryhtyy niihin toimenpiteisiin, jotka hallitus on sitä varten tarpeelliseksi ilmoittanut.

Sosiaalidemokraattisen eduskuntaryhmän vastaehdotus kuului:

Suomen korkeimman valtiovallan haltijana lausuu Suomen eduskunta periaatteen, että Suomi on oleva riippumaton tasavalta. Tämä riippumattomuus on koetettava toteuttaa sovinnollista tietä Venäjän kanssa aikaansaataavalla sopimuksella. Siitä ehdotusta tekemään olisi asetettava yhteinen neuvottelukunta, jossa olisi yhtä monta Suomen ja Venäjän edustajaa. Neuvottelukunnan tulisi tehdä myös muita ehdotuksia Suomen ja Venäjän suhteiden järjestämiseksi. Nuo ehdotukset olisivat alistettavat molempien valtioiden täysivaltaisten valtioelinten lopullisesti hyväksyttäviksi. Suomen olisi koetettava saada myös muut valtiot tunnustamaan Suomen riippumaton tasavalta ja tekemään sen kanssa sopimuksia suhteiden järjestämisestä.

Porvarillisten eduskuntaryhmien ehdotus tuli eduskunnassa hyväksytyksi äänimäärin 100-88.

Itsenäisyyspäiviä 1917?

- **15.11.1917** Eduskunta otti korkeimman vallan itselleen
- **4.12.1917** Senaatin itsenäisyysjulistus
- **6.12.1917** Eduskuntaryhmien päätöslauselmaehdotukset – äänestys!
- **31.12.1917** Neuvosto-Venäjä eli Kansankomissaarien neuvosto tunnustaa Suomen

Itsenäisyyden tunnustaminen 1918

- 31.12.1917 bolševikit
- 4.1. Ruotsi ja Ranska
- 6.1. Saksa
- 10.1. Norja ja Tanska
- 13.1. Itävalta-Unkari
- 28.1. Alankomaat
- 21.2. Espanja
- v. 1919 mm. Iso-Britannia, USA, Italia

→ **Yleensä ei myötätunnosta,
vaan omista syistä.**

№ 113 D. T. O. H. 1917
Ennakk. Suomen Jäsenmaksut
Ennen Valtionmuuttoa 1918

СОВѢТЪ НАРОДНЫХЪ
Комиссаровъ

Петроградъ.
18-го декабря 1917 г.

№ 101

Въ отвѣтъ на обращеніе финляндскаго Правительства
о признаніи независимости Финляндской республики, Сове́тъ
Народныхъ Комиссаровъ, въ полномъ согласіи съ принципами
права націй на самоопредѣленіе, ПОСТАНОВЛЯЕТЪ:
Войти въ Центральный Исполнительный Комитетъ съ предложе-
ніемъ:

а/ признать государственную независимость финляндской
Республики

и б/ организовать, по соглашенію съ финляндскимъ Пра-
вительствомъ, особую Комиссію изъ представителей обѣихъ
сторонъ для разработкы тѣхъ практическихъ мѣропріятій,
которые вытекаютъ изъ отдѣленія финляндіи отъ Россіи.

Предсѣдатель Сове́та Народныхъ

Комиссаровъ *В. В. Кривошеинъ*

Народные Комиссары:

А. М. Мухоморовъ
Т. Кривошеинъ
С. Соколовъ
В. Шадурскій
А. Карелинъ *А. М. Мухоморовъ*

Управляющій Дѣлами Сове́та Народныхъ

Комиссаровъ *М. М. Тарасовъ*

Секретарь Сове́та *М. М. Тарасовъ*

Neuvosto-Venäjän
Kansankomiraatin
tunnustus Suomen
itsenäisyydelle.

Miksi Suomi tunnistettiin itsenäiseksi?

- Ruotsi oli kannattanut Suomen itsenäistymistä jo pitkään.**
- Puskuri Venäjää vastaan.**

Miksi Suomi tunnistettiin itsenäiseksi?

- **Ranska pyrki tunnustuksellaan estämään Suomen luisumisen Saksan syliin.**

Miksi Suomi tunnustettiin itsenäiseksi?

- Saksa oli kannustanut Suomen itsenäisyyspyrkimyksiä I MS:n aikana (jääkärit).
- Suomen strateginen merkitys Saksalle kuitenkin väheni, kun Venäjä haki aselepoa, eikä Suomen alueesta enää ollut iloa Saksalle.

Miksi Suomi tunnistettiin itsenäiseksi?

- **Iso-Britannia ja Yhdysvallat tunnustivat Suomen vasta kun Suomen saksalaissuuntaus oli loppunut (vuonna 1919).**

Nyt ja kotiin:

- **Kappale 6. Sisällissota s. 52-60**
- **Taulukko tehtäväksi,
ensimmäinen puoli (pedanet).**